

T 148477

การศึกษาเรื่อง “ความพร้อมของเกษตรกรปลูกผักในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ : ศึกษากรณีตำบลบางคาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความพร้อมของเกษตรกรปลูกผักในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ ตำบลบางคาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี 2) เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกรปลูกผัก ตำบลบางคาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 กลุ่ม ได้แก่ ประธานคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรปลูกผัก รองคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรปลูกผัก และสมาชิกกลุ่มเกษตรกรปลูกผัก รวมจำนวน 15 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า ความพร้อมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกรปลูกผักตำบลบางคาเถร ในภาพรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยด้านปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยพื้นฐานอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านปัจจัยการผลิต มีความพร้อมอยู่ระดับปานกลาง ประกอบด้วย 10 ประเด็น คือ 1) พื้นที่ปลูกผักของกลุ่มเกษตรกรปลูกผักในตำบลบางคาเถรมีความพร้อมสูง เพราะพื้นที่เหมาะสมในการทำสวน เป็นพื้นที่สูง น้ำท่วมไม่ถึง ระบายน้ำได้สะดวก และเป็นพื้นที่โล่งแจ้ง เพราะผักต้องการแสงแดดโดยตรง อย่างน้อยวันละ 6 ชั่วโมง จึงจะเติบโตได้ดี 2) ชนิดของดินที่ใช้ในการปลูกผักของตำบลบางคาเถร มีความพร้อมในการปลูกผักปานกลาง เพราะสภาพดินในพื้นที่สามารถปลูก

ผักได้ แต่มีปัญหาเรื่องความอุดมสมบูรณ์ 3) แหล่งน้ำเพื่อการปลูกผักในตำบลบางตาเถร มีความพร้อมสูง เพราะว่ามีแม่น้ำท่าจีน หรือแม่น้ำสุพรรณบุรี มีระบบส่งน้ำชลประทานของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระยาบรรลือ คลองชลประทาน จำนวน 16 สาย และบ่อน้ำบาดาล จำนวน 22 บ่อ ซึ่งแหล่งน้ำมีทั่วถึงแก่เกษตรกรปลูก และแหล่งน้ำมีสม่ำเสมอตลอดปี 4) เมล็ดพันธุ์พืช กลุ่มเกษตรกรปลูกผักนิยมซื้อพันธุ์จากร้านค้าใกล้บ้าน ซึ่งมีปัญหาเมล็ดพันธุ์ปะปนอยู่บ้างและเมล็ดมีความงอกต่ำ ทำให้ได้ผลผลิตไม่คุ้มกับการลงทุน จึงมีพร้อมทางด้านเมล็ดพันธุ์พืชค่อนข้างต่ำ เพราะขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ที่ดี 5) ปุ๋ย เกษตรกรปลูกผักมีความพร้อมทางปุ๋ยต่ำ ซึ่งเกษตรกรปลูกผักยังไม่พร้อมทางด้านการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินโดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยมูลสัตว์ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยพืชสดเพราะกลุ่มเกษตรกรปลูกผักทั้งหมดยังใช้ปุ๋ยเคมี 6) ยาปราบศัตรูพืช เกษตรกรปลูกผักมีความพร้อมทางยาปราบศัตรูพืชต่ำ ซึ่งเกษตรกรปลูกผักยังไม่พร้อมทางด้านการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี เพราะกลุ่มเกษตรกรปลูกผักทั้งหมดยังใช้สารเคมี ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาแนะนำให้ความรู้ความเข้าใจ และเทคนิควิธีต่าง ๆ ในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ 7) แรงงาน เกษตรกรปลูกผักมีแรงงานในการปลูกผักเพียงพอ จึงมีความพร้อมทางด้านแรงงานในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษสูง 8) แหล่งเงินทุน เกษตรกรปลูกผักมีแหล่งเงินทุนสูง เพราะสามารถกู้ได้จาก ธกส. สหกรณ์การเกษตร และกองทุนหมู่บ้าน 9) แหล่งสินเชื่อ เกษตรกรปลูกผักมีปัญหา ด้านแหล่งสินเชื่อมีไม่เพียงพอ จึงมีความพร้อมทางด้านแหล่งสินเชื่อปานกลาง 10) เทคโนโลยีทางการเกษตร เกษตรกรปลูกผักมีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีด้านการเกษตรปลอดภัยจากสารพิษต่ำ

2. ด้านปัจจัยสนับสนุน มีความพร้อมอยู่ระดับค่อนข้างสูง ประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ 1) ทางวิชาการ เกษตรกรปลูกผักมีความพร้อมทางด้านทางวิชาการค่อนข้างสูง เพราะส่วนใหญ่ได้รับการอบรมทางวิชาการเกี่ยวกับการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้ใหม่ ๆ กับกลุ่มเกษตรกรปลูกผักอย่างสม่ำเสมอ และควรติดตามดูแลอย่างต่อเนื่องเพื่อผักที่ได้ปลอดภัยจากสารพิษจริง มีปริมาณและคุณภาพ ตอบสนองความต้องการตลาดผู้บริโภค 2) การรับรู้ข่าวสาร เกษตรกรปลูกผักส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร จึงมีความพร้อมทางด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษค่อนข้างสูง 3) ทางด้านตลาดผัก เกษตรกรปลูกผักมีแหล่งจำหน่ายผักทุกราย แต่มีปัญหาแหล่งรับซื้อและแหล่งจำหน่ายมีน้อย ราคาผักถูกและไม่คงที่ ไม่รู้ความต้องการของตลาด แต่ถ้าปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ เกษตรกรปลูกผักคิดว่าจะสามารถหาแหล่งรับซื้อและแหล่งจำหน่ายได้ จึงมีความพร้อมทางด้านตลาดผักสูง

3. ด้านปัจจัยพื้นฐาน มีความพร้อมอยู่ระดับค่อนข้างสูง ประกอบด้วย 2 ประเด็น คือ 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ เกษตรกรปลูกผักมีความพร้อมทาง

ด้านความรู้ความเข้าใจค่อนข้างสูง 2) ทักษะเกี่ยวกับการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ เกษตรกรปลูกผักมีทัศนคติที่ดีต่อการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ สาเหตุที่สนใจปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ คือ มีความต้องการเลิกใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และต้องการลดต้นทุนในปัจจัยการผลิต จึงมีความพร้อมทางด้านทัศนคติค่อนข้างสูง

ข้อเสนอแนะ จากการศึกษาครั้งนี้ คือ

- 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ปัจจัยการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ โดยเฉพาะปุ๋ย อินทรีย์ ยาปราบศัตรูพืชที่สกัดจากพืช และเทคโนโลยีทางการเกษตรปลอดภัยจากสารพิษ เช่น มุ้งตาข่ายไนล่อน กับดักกาวเหนียว กับดักแสงไฟ ชีวินทรีย์ เป็นต้น
- 2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนทางด้านการตลาด โดยการประกันราคาพืชผักอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความมั่นใจและเกิดแรงจูงใจให้เกษตรกรหันมาปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษกันมากขึ้น
- 3) ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกผักรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ เพื่อขายผลผลิตให้ผู้บริโภคโดยตรง ตลอดจนควรกระจายแหล่งวางขายผักปลอดภัยจากสารพิษให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการเลือกซื้อ เป็นการส่งเสริมทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค ผักปลอดภัยจากสารพิษพร้อม ๆ กัน

The study on "Readiness of Farmers in Growing Chemical-free Vegetables: A Case of Tambol Bangatthean, Amphoe Songphinnong, Changwat Suphanburi."

The Two objectives of the survey were: 1) to find out the readiness in growing chemical-free vegetable of the farmers in Tambol Bangatthean, Amphoe Songphinnong, Changwat Suphanburi. and 2) to identify their problems and to seek their suggestions about growing chemical-free vegetable.

In-depth interview was employed to collect the data from 15 key informants. They were the chairman of the chemical-free vegetable farmer committee, the deputy chairman and 13 members.

It was found that as a whole the farmers were ready to grow chemical-free vegetable at a rather high level. The inputs were found to be ready at a moderate level, while the support factors and the basic factors were ready at a rather high level. The details were briefly stated below:

1. Input The input factor, which was found to be moderately ready, consisted of ten components:

1) The land for vegetable cultivation was very ready because the land was high. Water could be conveniently drained. And it was an open-area where vegetables could be directly exposed to the sun at least six hours a days; therefore, vegetables could grow well.

2) The soil was moderately suitable for growing vegetables because it was not very productive.

3) The water sources in Tambon Bangtathean were ready at a high level because the Tha Chen River or the Suphanburi River passed the area. The irrigation system of the Phraya Banlue water distribution and maintenance project was implemented in the area. There were 16 irrigation canals and 22 underground water wells.

4) Regarding the seeds, the farmers liked to buy vegetable seeds from nearby shops. The problem was that there were some poor quality seeds in the bought packages, resulting in their experiencing a loss. Therefore, vegetable seeds were found to be a factor that was ready at a low level because of the lack of good seeds.

5) Fertilizers were also a factor found to be ready at a low level. They were not ready to increase the soil quality by using organic fertilizers.

6) The vegetable farmers were found to be ready at a low level in not using pesticides. They were not ready to use bio-methods to control plant diseases. All of them still used chemical fertilizers. Thus, government agencies concerned should give them advice so that they could have a good knowledge and understanding of techniques in growing chemical-free vegetables.

7) There was enough labor for growing vegetables so the farmers were quite ready in growing chemical-free vegetables.

8) The farmers could access to financial sources since they could borrow from the Bank of Agricultural Cooperatives, the agricultural cooperative and the village fund.

9) However, the farmers were found not to get an adequate amount of loans, so they were moderately ready in this respect.

10) The farmers were found to be ready in using technology in growing chemical-free vegetables at a low level.

2. support factors The support factors were ready at a rather high level. Three support factors considered were:

1) Technical knowledge. The farmers were very ready in technical knowledge of growing chemical-free vegetables because most of them had been trained in this area. However, the agency concerned should regularly train them on up-to-date techniques and follow up the project to make sure that the vegetables would be ready chemical-free and would have quality and an adequate supply to meet consumers' demand.

2) Most of the vegetable farmers could access to related information so they were ready at a high level in this aspect.

3) All vegetable farmers had a market to sell their traditionally grow vegetables were small in numbers and so were the selling places. Besides, vegetable prices were low and in consistent. The farmers did not know the market demand. However, They thought they could find markets for chemical-free vegetables, so they were ready at a high level.

3. Basic factors. The basic factors were ready at a rather high level. Two factors studied were:

1) Knowledge and understanding about growing chemical-free vegetables. The farmers were found to have a rather high knowledge and understanding in this area.

2) Attitude toward growing chemical-free vegetables. The farmers had a good attitude toward growing chemical-free vegetables. They wanted to give up using pesticides and to reduce production costs.

Recommendations

1. The agency concerned should provide vegetable farmers with inputs for growing chemical-free vegetables, especially organic compost, pesticides extracted from plants and agricultural technologies, such as using nylon nets, sticky-glue traps lighting traps, bio-organic, etc.

2. The agency concerned should provide them with marketing support by guaranteeing vegetable prices in order to build the farmers' confidence and motivate them to grow chemical-free vegetables.

3. Vegetable farmers should be encouraged to form a group to sell their produces directly to consumers. Markets for chemical-free vegetables should be available in all the areas to convenience buyers. In fact, this would promote both producers and consumers at the same time.